

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **R. M.**, narozený X,
státní příslušník X,
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
sídlem Opletalova 1417/25, Praha,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-654/ZA-ZA11-K01-2023 ze dne 7. 1. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-654/ZA-ZA11-K01-2023 ze dne 7. 1. 2025 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Ministerstvo vnitra je povinno zaplatiti žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 21 744 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

1. Žalobce podal dne 20. 5. 2023 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že od roku 1994 je členem církve Nový život. Od roku 2009 je na církev přes média vyvíjen tlak. V roce 2014 bylo proti starším pastorům církve zahájeno trestní stíhání. Ti v roce 2015 odjeli z K. a žalobce se stal v A. hlavou církve (od roku 2015 do roku 2019). Na církev se zaměřila organizace KNB – Správa národní bezpečnosti (nástupnice KGB). Všechny budovy, které vlastnila církev, byly zabaveny, rovněž i jejich majetek. Poté, co se žalobce stal pastorem církve, byl na něj a jeho rodinu vyvíjen nátlak. Často mu někdo volal a vyhrožoval mu, také mu někdo zvonil na zvonek. Policie chtěla, aby dosvědčil, že pastoři, kteří opustili zemi, jsou zločinci. Dvakrát se tajná policie snažila o to, aby žalobce donášel na pastory z okolních církví. Když žalobce odmítl, bylo mu vyhrožováno. Od roku 2015 do roku 2019 byl několikrát zadržen. Byl například naložen do auta, zavezen daleko za město, a následně byl nucen jít zpět pěšky. Jindy byl zadržen kvůli rozvážení potravin, přitom měl platné povolení. Také se objevil v médiích kvůli tomu, že se u nich v církvi našly zbraně, což také nebyla pravda. Jeho dcera měla kvůli tomuto nátlaku psychické problémy, přičemž nebyla schopna docházet do školy. Žalobce se chtěl tlaku zbavit, tudíž se v roce 2019 stal starším pastorem církve někdo jiný. On však i nadále zůstal pastorem (dělal služby pro drogově závislé). V roce 2022 však problémy začaly znovu. V lednu roku 2023 jej jedna rodina obvinila z toho, že jeho přednášky mají špatný vliv na zdraví lidí. Žalobce se obával, že při návratu do K. bude vystaven trestnímu stíhání. Tyto obavy vzešly z informací od členů církve, kteří pracují u policie.
2. Žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona o azylu neudělil. Tvrzeným důvodem žádosti byl nátlak ze strany státních orgánů K. z důvodu jeho členství v církvi Nový život a v této souvislosti obava z trestního stíhání při návratu do země. Žalovaný dospěl k závěru, že v případě žalobce nelze hovořit o pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, neboť potíže žadatele nedosáhly takové intenzity. Ve výpovědích žalobce byly značné rozpory, což činila jeho tvrzení nevěrohodnými. Žalovaný uzavřel, že případné problémy v K. může žalobce řešit, což dovodil mj. i z toho, že žalobce byl v minulosti zadržen za porušení výjimečného stavu v souvislosti se zavedenými opatřeními proti šíření nemoci COVID-19. Žalobce byl v tamním řízení zastoupen advokátkou a trest pokuty mu byl zmírněn na výstrahu. Církev Nový život je v K. registrovanou a aktuálně již etablovanou církví, přičemž vztahy státu a církve se zlepšují. Církvi byl již vrácen zabavený majetek a v roce 2023 církev nečelila žádným problémům, což vyplývá z podkladů shromážděných žalovaným. Proti žalobci nebylo vedeno žádné trestní stíhání v souvislosti s trestním stíháním tří pastorů církve. Ani mu nebylo upřeno, aby vyznával svoji víru, naopak od roku 2015 se stal hlavním pastorem církve. Co se týče jeho manželky a dcery, ty potvrdily, že jim osobně nikdy vyhrožováno nebylo (také ony žádaly o mezinárodní ochranu).

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobce brojil žalobou. Měl za to, že v jeho případě byl naplněn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Před odjezdem ze země byl pronásledován v souvislosti se svým náboženským vyznáním a členstvím, tedy i následně svou funkcí v církvi Nový život. Žalobce byl opakovaně zcela bezdůvodně zadržen a vyslýchán, přičemž mu nebyl umožněn kontakt s jeho právním zástupcem. Nebylo proti němu sice použito fyzické násilí, nicméně byl odvezen daleko od místa svého pobytu, a následně byl nucen k návratu pěšky. Opakovaně byl na něho vyvíjen psychický nátlak. Jeho tzv. azylový příběh bylo nutné posuzovat společně a ve vzájemných souvislostech s příběhem jeho manželky a dcery, které byly rovněž členkami církve Nový život. Rovněž jim bylo vyhrožováno, byť

primárně prostřednictvím žalobce. Žalobce měl dále za to, že žalovaný hodnotil skutkové okolnosti účelově, když se soustředil na rozpory v jeho výpovědích, které nebyly natolik podstatné. Bylo logické s ohledem na délku doby, která od daných událostí uplynula, že si žalobce nepamatoval vše přesně. Nadto s žalobcem byly ve správním řízení provedeny dva pohovory, přičemž druhý z nich byl proveden téměř rok po tom prvním. Žalovaný měl důsledně přezkoumat hodnověrnost jeho výpovědi dle obecně uznávaných indikátorů shrnutých v čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU. Této povinnosti žalovaný nedostál. Rovněž podklady shromážděné žalovaným do jisté míry podporovaly tvrzení žalobce. Žalobce předložil žalovanému řadu důkazů, ke každému z nich se žalovaný sice vyjádřil, nicméně uzavřel, že k nim nelze přihlížet či že nejsou relevantní. Žalobce byl tedy přesvědčen, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav věci. Žalobci měla být udělena mezinárodní ochrana podle § 12 písm. b) zákona o azylu, případně národní humanitární azyl nebo doplňková ochrana z důvodu nebezpečí vážné újmy. Žalovaný se rovněž nezabýval přiměřeností napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života, potažmo do života celé rodiny.

4. Žalovaný považoval žalobu za nedůvodnou. V napadeném rozhodnutí řádně popsal rozpory, které shledal ve výpovědích žalobce. Žalobce byl nadto na rozpory upozorněn a vyzván k tomu, aby je vysvětlil, což neučinil. Žalovaný se tedy situací žalobce řádně zabýval. Nicméně z podkladů, které shromáždil mj. vyplývá, že obětí běžné kriminality poskytuje policie v K. ochranu a podle zákona mají nárok na odškodnění. Z podkladů rovněž vyplývá snaha tamní vlády řešit případy náboženské diskriminace, které se dopustili níže postavení státní úředníci. Z toho žalovaný dovodil, že žalobce se mohl domáhat ochrany svých práv u tamních orgánů ve vztahu k uváděnému incidentu s odvozem za město, byť má žalobce o incidentu s ohledem na rozporné výpovědi žalobce značné pochybnosti. Možnosti dovolat se svých práv rovněž potvrzuje sám žalobce, který využil právního zastoupení a odvolal se proti uložení trestu pokuty za přestupek. Nelze ani hovořit ani o tom, že by dcera žalobce utrpěla újmu, když jí byla v K. umožněna domácí výuka. Nelze tedy učinit závěr o tom, že by žalobci v případě návratu do země hrozilo trestní stíhání.

III. Posouzení věci

5. Žaloba je důvodná. Žalovaný dospěl ke správnému závěru, že přístup kazašské veřejné moci k netradičním náboženstvím nelze v obecné rovině považovat za pronásledování. Žalobce však byl ve zvláštním postavení pastora církve, ve vztahu ke které existují konkrétní informace o možném pronásledování bývalých pastorů (funkcionářů). Tyto informace ve spojení s dílčími incidenty zaměřenými přímo vůči žalobci bylo třeba hodnotit více ve prospěch žalobce, než jak žalovaný učinil: možné pronásledování *v případech obdobných případu žadatele* nelze považovat za ojedinělé, naopak s ním lze počítat jako se vcelku běžným jevem.

Obecná východiska posouzení

6. Řízení o mezinárodní ochraně se vyznačuje tím, že (1) je v něm často nutno rozhodovat za situace důkazní nouze, (2) jde o prospektivní rozhodování (tj. posuzuje se riziko pronásledování či vážné újmy v budoucnu) a (3) nesprávné rozhodnutí má pro stěžovatele obzvláště závažné důsledky. Těmto specifikům řízení o mezinárodní ochraně odpovídá i důkazní standard a rozložení důkazního břemene (např. rozsudek č. j. 5 Azs 66/2008-70 ze dne 30. 9. 2008, č. 1749/2009 Sb. NSS).
7. Břemeno tvrzení stíhá v řízení o mezinárodní ochraně žadatele. Klíčovou roli má pohovor s žadatelem o mezinárodní ochranu, v jehož rámci jsou povinnosti rozloženy mezi žadatele

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

i žalovaného. Žalovaný musí umožnit žadateli předložit v úplnosti důvody žádosti, a to mj. vhodně kladenými a neutrálními otázkami. Žadatel je naopak povinen předložit co nejdříve všechny náležitosti potřebné k doložení žádosti o mezinárodní ochranu, odpovídat na otázky a jinak spolupracovat se žalovaným v průběhu pohovoru. Následně musí žalovaný nejprve posoudit, které skutečnosti a tvrzení jsou pro konkrétní žádost o mezinárodní ochranu relevantní. Poté, co určí relevantní skutečnosti a tvrzení, postupuje na základě získaných informací (z pohovoru i z jiných důkazů) žalovaný dvojím způsobem. Pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech žádosti o mezinárodní ochranu, žalovaný se nemusí dále hodnocením jednotlivých tvrzení a skutečností zabývat.

8. Jinak ovšem žalovaný musí posoudit jednotlivá tvrzení a skutečnosti. Prokazovat jednotlivé skutečnosti je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k žádosti maximální možné množství důkazů (včetně informací o zemi původu), a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, které je podporují. Rozhoduje-li žalovaný za důkazní nouze, je stěžejním důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele.
9. Důkazní standardem je při posuzování jednotlivých tvrzení i celé žádosti o azyl je požadavek přiměřené pravděpodobnosti nežádoucího důsledku návratu do země původu, tj. bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane, nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.
10. Specifikem řízení ve věci mezinárodní ochrany je rovněž pravidlo „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“. **Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žalobce by mohlo s ohledem na její postavení dojít, a žalovaný nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žalobce** (srov. rozsudek NSS č. j. 6 Azs 50/2003-89 ze dne 24. 2. 2004). Důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti se aplikuje nejen v rámci celkové úvahy o pravděpodobnosti pronásledování, ale nutně i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení stěžovatelky, která jsou posléze podkladem této celkové úvahy. To znamená, že pokud je přiměřeně pravděpodobné, že daná událost proběhla tak, jak tvrdí žalobce, žalovaný musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. **Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly** (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Azs 254/2017-40 ze dne 4. 1. 2018).

Skutková zjištění ve věci

11. Žalovaný v souzené věci dospěl k těmto nerozporovaným skutkovým závěrům, které mají oporu ve správním spisu: žalobce byl pastorem registrované protestantské církve Nový život v A.. Zároveň podle zprávy o zemi původu žalovaný dospěl k závěru, že náboženská svoboda v K. je hodnocena jako malá: činnost netradičních náboženských skupin je

podmíněna registrací, jsou podrobovány větší společenské kontrole a diskriminaci, byť došlo ke snížení intenzity protináboženské propagandy podporované přímo vládou.

12. Předchozí vedoucí představitele církve Nový život byli v minulosti stíháni a odsouzeni pro obecnou majetkovou trestnou činnost, která však souvisela s životem církve (mj. jde o podezření, že od věřících vylákali dary; srov. překlad shrnutí Výroční zprávy o svobodě vyznání pro rok 2023 na č. 1. 72 správního spisu. Některé nevládní organizace toto odsouzení hodnotí jako zcela účelové. Aktuálně nejsou o pronásledování členů almatké pobočky církve Nový život, situace však může být odlišná u jiných poboček (srov. informaci OAMP ze dne 23. 2. 2024 Biblické středisko křesťanů evangelické víry Nový život města A. na č. 1. 91–92 správního spisu ve spoj. s informací organizace Forum18 K.: *Three pastors' convictions „an unjust court decision“*, která byla zdrojem informace OAMP).
13. Na základě těchto informací nelze považovat za přesvědčivý důraz žalovaného na fakt registrace církve Nový život. V obecné rovině je jisté logické, aby registrované církve, tj. církve, které splnily nějaké právní požadavky, byly vystaveny menšímu tlaku státu zhoršujícím jejich fungování. V nynějším případě však skutková zjištění vypovídají o tom, že konkrétní registrovaná církev Nový život je předmětem represe z účelových, protináboženských důvodů. Za toho stavu samotný fakt registrace zjevně represí státu nevylučuje ani ji nečiní nepravděpodobnou.
14. Žalovaný také vyjádřil pochybnosti o některých tvrzeních samotného žalobce, v základu však nevyloučil jeho azylový příběh jako celek:
15. Žalovaný vyjádřil pochybnosti o vyhrožování rodině žalobce ze strany kazašských orgánů, protože nebyli schopni se ani rámcově shodnout na tom, jak a kdy měl nátlak vůči členům rodiny probíhat. S tímto náhledem žalovaného se soud ztotožnil. Azylově relevantní nátlak vyžaduje poměrně výraznou intenzitu (v rovině porušení základních práv a svobod), takže jeho adresáti by měli být schopni se alespoň v základu shodnout na tom, jak probíhal. Absence rámcové shody činí tato tvrzení zásadně nedůvěryhodná.
16. Dále žalovaný vyjádřil pochybnosti o tvrzení žalobce, jak ho arbitrárně zadržovala policie a jak ho odvážela za město. Tyto pochybnosti žalovaný založil na údajných nekonsistencích ve výpovědích žalobce a vyslovil je k *některým* z tvrzených incidentů (srov. str. 11 naříkaného rozhodnutí: „ne všechna tvrzení žadatele považuje za věrohodná“). To znamená, že *žalovaný nezpochybnil základ tvrzení žalobce, že se to alespoň někdy stalo*.
17. Zároveň soud není přesvědčen, že jde o rozpory v jednotlivých pohovorech žalobce, které by byly podstatné povahy. Žalobce skutečně nepopsal všechny incidenty vždy stejně co do jejich počtu a datace; zároveň však ani otázky nebyly položeny zcela stejně. Nelze tedy vyloučit, že různost některých odpovědí plyne z různého pochopení významu jednotlivých otázek. Žalobce ostatně už při druhém pohovoru upozorňoval, že jeho odpovědi byly při předchozím pohovoru nesprávně zapsány. Například při pohovoru dne 25. 5. 2023 žalobce spontánně vypověděl, že čelil několika zadržením v letech 2015 až 2019 (2x zadržen, 3x vyvezen za město), ke konkrétním otázkám však uvedl také, že byl poprvé zadržen v roce 2019 a pak v lednu 2023. Zároveň však uvedl, že jeho problémy opět (po odmlce) začaly v lednu 2022. Konkrétní dotaz na vyvážení za město mu položen nebyl. Rozpory existující již v tomto pohovoru mezi daty žalovaný nijak neprověřoval. Při pohovoru dne 22. 5. 2024 žalobce uvedl, že v letech 2015 až 2019 byl pastorem. Ke konkrétnímu dotazu odpověděl, že zadržen byl v roce 2019 a v prosinci 2022 (ani tuto nekonsistenci žalovaný neprověřoval dalšími dotazy, nadto zadržení v roce 2019 nemohlo být dáno při pandemii nemoci COVID-19, většina opatření platila až od roku 2020).

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

K dalšímu dotazu žalobce sdělil, že byl jednou vyvezen za město v roce 2002 (patrně chyba v psaní, z kontextu myšleno 2022). K tomu mu byla položena otázka, proč nyní tvrdí rok 2002 (sic, myšleno 2022), když minule tvrdil rok 2019. Tato otázka však byla nepřesná a kapciózní – neodpovídá obsahu předchozího protokolu: žalobce nikdy své vyvážení autem nevztáhl jen k roku 2019, obecně zmiňoval období 2015 až 2019. Lze tedy uzavřít, že žalobce v základu mluvil o období 2015 až 2019 (kdy byl pastorem), postupně mluvil i o pozdějších letech. Jasnou časovou osu, ze které by bylo možné jasně poukazovat na jeho nekonsistenci však žalovaný nevytvořil, neboť nepoložil dostatek prověřujících otázek.

18. Z uvedeného plyne, že žalobce byl *nesporně* alespoň jednou arbitrárně zadržen policií (bez vyrozumění příbuzných) a *patrně* alespoň jednou odvezen policií za město, a to všechno v souvislosti s jeho funkcí v církvi Nový život. V řízení *nebylo s jistotou vyloučeno*, že se tyto incidenty opakovaly. Lze proto považovat za pravděpodobné, že těmto zásahům kazašských policejních složek vůči žalobce došlo opakovaně, byť možná ne s takovou četností, jak žalobce tvrdil. K těmto incidentům došlo v době, kdy byl pastorem, ale i v době pozdější, kdy se své funkce z důvodu státního tlaku vzdal.

Potřebná intenzita pronásledování

19. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný vzal jako pravdivá některá tvrzení žadatele o tlak ze strany kazašských orgánů, tento tlak však nepovažoval za dostatečně intenzivní, aby bylo možné ho kvalifikovat jako pronásledování (či vážnou újmu). V obecné rovině lze s žalovaným souhlasit v tom, že relevantní je jen dostatečně intenzivní jednání porušování práv žadatele o udělení mezinárodní ochrany.
20. Pronásledováním se rozumí *závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak* nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna průvodci pronásledování (§ 2 odst. 4 zákona o azylu). Podobně je podle unijního práva považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Úmluvy o právním postavení uprchlíků (ve znění jejího Newyorského protokolu z roku 1967) takové jednání, které (a) je svou povahou nebo *opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit*, nebo (b) které je představováno souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který jsou dostatečně závažná k tomu, aby postihla jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a) (srov. čl. 9 odst. 1 tzv. kvalifikační směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011).
21. Doktrinálně je tomuto požadavku třeba rozumět tak, že vážné porušení je dáno tehdy, když jde o zásah do obecně uznávaného práva kodifikovaného v mezinárodním právu a skutkové okolnosti případu žadatele tento zásah neospravedlňují podle uznávaných limitačních klauzulí, nebo ho tyto limitační klauzule vůbec nepřipouští.¹
22. Z toho pohledu jsou dostatečně závažným pronásledováním i dílčí útoky v podobě arbitrárního či diskriminačního omezení či zbavení osobní svobody, nebo nedobrovolného přemístění. Arbitrární nebo diskriminační zásahy do osobní svobody totiž nelze z pohledu mezinárodního práva lidských práv ospravedlnit (srov. čl. 5 Evropské úmluvy, čl. 9 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). To

¹ Srov. HATHAWAY, James C. a Michelle FOSTER. *The law of refugee status*. 2. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2014, str. 204–207.

platí tím spíše, jde-li o jednání zaměřené k odstrašení jednotlivce od toho, aby uplatňoval jiná svá základní práva.²

23. Přímo ve vztahu k náboženskému pronásledování judikatura správních soudů konstatuje, že lze poskytnout azyl pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství tehdy, jsou-li projevy náboženství nebo za určitých okolností i samotná příslušnost k určité náboženské komunitě či důsledky z těchto projevů a z této příslušnosti zřetelně plynoucí, přímým či zprostředkovaným důvodem *ohrožení jeho života nebo svobody či důvodem opatření působících psychický nátlak nebo jiných obdobných jednání*, pokud je provádí, podporují či trpí úřady země původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Projevy náboženství, ať veřejné nebo soukromé, vykonávané o samotě nebo společně s jinými bohoslužbami, vyučováním, náboženskými úkony, zachováváním obřadu, vyznáním víry, a dále též nevyznávání či odmítání určitého náboženství či důsledky z nich plynoucí, musí být důvodem (přímým či zprostředkovaným) k projevům zákonem charakterizovaných forem negativních jednání vůči žadateli o azyl. Tato podmínka může být splněna, pokud projevy, nevyznávání či odmítání náboženství budou okolím daného jedince či orgány státní moci *vnímány jako nežádoucí či nepřijatelné a pokud budou důvodem pro všeobecně výrazné negativní reakce vůči němu*. Je nutno pečlivě posuzovat, zda konkrétní formy negativních reakcí žadatelova okolí či orgánů státní moci dosáhly jednotlivě (typicky ohrožení života či svobody) či ve svém souhrnu takové intenzity, aby je bylo možno považovat za „opatření působící psychický nátlak“ ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu“ (srov. rozsudek NSS č. j. 7 Azs 12/2008-98 ze dne 24. 4. 2008).

Kvalifikace skutkových zjištění – obecně k náboženské svobodě v K.

24. Požadavek na registraci náboženských skupin v K. nelze považovat za diskriminaci z důvodu náboženství takové intenzity, aby ho bylo možno bez dalšího považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu vykládaného v souladu s čl. 9 kvalifikační směrnice (viz např. rozsudky NSS č. j. 3 Azs 89/2007-68 ze dne 5. 12. 2007, či č. j. 8 Azs 23/2008-75 ze dne 10. 6. 2008).
25. Od samotného zákonného požadavku registrace náboženské skupiny a jejího vynucování zákonem dovolenými a zároveň přiměřenými prostředky, je však třeba zřetelně odlišovat taková případná represivní jednání bezpečnostních složek či jiných kazašských státních orgánů, která jsou zcela zjevným excesem ze sféry zákonem dovolených opatření a která zároveň mohou buďto samostatně nebo ve vzájemné kumulaci s ostatními opatřeními namířenými vůči konkrétní osobě dosáhnout intenzity pronásledování (rozsudek NSS č. j. 5 Azs 7/2009-98 ze dne 22. 5. 2009).
26. Ani celkově nelze situaci netradičních náboženství v K. považovat za natolik špatnou, že by obecně představovala pronásledování (srov. např. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 95/2020-33 ze dne 19. 2. 2021, odst. 45 a tam citovaná rozhodnutí; usnesení NSS č. j. 10 Azs 176/2021-36 ze dne 29. 7. 2021, odst. 16; rozsudek Správního soudu ve Würzburgu sp. zn. W 7 K 21.31080 ze dne 1. 9. 2022, odst. 32 a násl.). Protože tato právní otázka je v rozhodovací praxi řešena dlouhodobě stejně a ani nebyla v řízení rozporována, soud se k ní nebude blíže vyjadřovat. Ke stejnému závěru o obecné situaci v K. ostatně dospěl zdejší soud ve věcech rodinných příslušníků žalobce, kteří nebyli v jeho zvláštním postavení pastora.

Kvalifikace skutkových zjištění – k náboženské svobodě žalobce jako funkcionáře církve

² Srov. HATHAWAY, James C. a Michelle FOSTER. *The law of refugee status*. 2. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2014, str. 239–240.

27. Na případ žalobce však nelze nahlížet obecnou optikou náboženské svobody v K., protože jeho azylový příběh se odvíjí od jeho zvláštního postavení.
28. Žalobce byl funkcionářem církve Nový život. Přímo ve vztahu k této církvi existují informace o účelových a dlouhodobých trestních stíháních předchozích funkcionářů, kteří museli odejít do zahraničí. Samotná skutečnost, že jde o registrovanou církev zjevně této represe nezabránila. Přímo ve vztahu k žalobci pak došlo k vážnému porušení jeho osobní i náboženské svobody, a to právě z důvodu výkonu jeho funkce. Nebylo vyloučeno, že k tomuto porušení došlo opakovaně.
29. V aplikační rovině proto nelze souhlasit se žalovaným, že míra prokázané šikany vůči žalobci nedosahuje intenzity pronásledování: prokázané jednání v případě žalobce bylo dostatečně intenzivní, byť třeba nejde o zjevný učebnicový příklad.
30. Popsané jednání kazašské státní moci vůči žalobci představuje zásah do jeho náboženské i osobní svobody. Jde o zásahy, které typově nejsou dovoleny ani podle limitačních klauzulí relevantních mezinárodních smluv (tj. nemohou být v konkrétním případě legitimizovány silným vyvažujícím veřejným zájmem nebo právy jiných). Jakkoliv jde práva, od kterých se *stricto sensu* lze odchýlit podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy (resp. od nich dočasně odstoupit, pokud to vyžaduje naléhavá situace), žádné takové důvody ve vztahu k zemi původu žalobce nejsou formálně ani materiálně dány.
31. V případě žalobce tedy jde o porušení jeho základních práv, která nemají a ani nemohou mít jakékoliv právní ospravedlnění. Jde proto o závažné porušení ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu (žádný výjimečný argument *de minimis* v řízení nezazněl). Jeho arbitrárnost však vytváří i dostatečný psychický tlak na žalobce, neboť se z povahy věci může v případě návratu do K. kdykoliv opakovat. Na okraj toho soud připomíná, že obecná ochrana náboženských svobod a ochrana před arbitrárním omezováním osobní svobody jsou tradičním a dlouhodobým předmětem lidskoprávních diskusí při nejmenším od dob osvěcenských dob (srov. např. Obecné zemské právo pro pruské státy z roku 1794). Jde tedy o práva již nějakou dobu vskutku *základní*.
32. Zároveň je u žalobce dán i důvodný strach pronásledování pro případ návratu do K.. K pronásledování v jeho případě fakticky došlo. Zároveň informace o zemi původu vypovídají o tom, že represe probíhají i v případech, kdy funkcionáři církve Nový život odešli do zahraničí.
33. Z toho pohledu je dána přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu. Jestliže v případech obdobných případu žadatele dochází (nikoliv ojediněle) k pokračování represe i vůči nepřítomným osobám, žalobce musí pro případ návratu počítat s tím, že by tato represe pokračovala i vůči němu.

K možnosti vnitrostátní ochrany

34. S ohledem na výše uvedená skutková zjištění jsou nadnesené i závěry žalovaného o existující ochraně před pronásledováním v K.. Je zřejmé, že vůči funkcionářům církve Nový život je represe vedena ze strany státu, a to dlouhodobě na úrovni policejních složek i soudů. Za toho stavu nelze konstatovat, že by žalobce měl přístup k účinnému právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu.

IV. Závěr

35. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žalovaný nedostatečně zohlednil informace o zemi původu týkající se pronásledování funkcionářů církve Nový život a

podcenil represi, které byl vystaven přímo žalobce. Tyto informace ve své souvislosti dostatečně vypovídají o tom, že žalobce by v případě návratu mohl být pronásledován.

36. Soud proto naříkané rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc vrátil k dalšímu řízení. V něm je Ministerstvo vnitra vázáno právním názorem, že žalobce splňuje podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu (§ 78 odst. 1, 4, 5 s. ř. s.).
37. Soud neprovedl *ex nunc* posouzení všech relevantních skutkových okolností ke dni svého rozhodnutí, neboť s ohledem na datum rozhodnutí žalovaného a aktuálnost zpráv o zemi původu neshledal potřebu doplnit dokazování k případné změně skutkových okolností v zemi původu (žádný z účastníků ostatně v tomto směru neuplatnil nová skutková tvrzení). *Stricto sensu* tedy nejde o případ, na který dopadají závěry rozsudku velkého senátu SD EU ve věci C-556/17 Torubarov ze dne 29. 7. 2019, odst. 77–78. To nemění nic na tom, že v dalším řízení Ministerstvo vnitra udělí žalobci azyl pro splnění podmínek § 12 písm. b) zákona o azylu, ledaže dojde k nějaké podstatné změně skutkových okolností.

Náklady řízení

38. Procesně úspěšný žalobce má vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.). Náhrada nákladů řízení se skládá z odměny advokáta za 3 úkony právní služby po 4 620 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, žaloba jako podání ve věci samé, účast na jednání dne 12. 6. 2025), odměny advokáta za 1 úkon právní služby po 2 310 Kč podle § 11 odst. 2 písm. f) advokátního tarifu (účast na jiném roku dne 19. 6. 2025, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí) a paušální náhrady nákladů po 450 Kč za každý z výše uvedených úkonů právní služby. To vše zvýšeno o částku 3 774 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty v sazbě 21 %. Celkově tedy náhrada nákladů řízení činí 21 744 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen uhradit k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Jestliže kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

Plzeň 19. června 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce